

der er Tale om at yde Laan. Selv om det ikke er store Byggeforetagender, der kræves gennemført i saadanne Kommuner til kommunal Brug, kan der jo nemlig maa-ske være andre Foretagender, som Landkommunerne kunde ønske gennemført, men som man i dette Øjeblik er vanskeligt stillet overfor, fordi Laanemarkedet er i høj Grad knapt. I al Almindelighed er det, som jeg sagde før, ikke Byggeforetagender, der interesserer saa stærkt i Landkommunerne, de Byggeforetagender, vi befatter os med i Landkommunerne, er i al Almindelighed saadanne, som vi forholdsvis hurtigt og let kan komme over, det er ikke store Sygehuse eller voldsom store Central-skoler eller saadant noget, som vi skal etablere i Landkommunerne, det er i al Almindelighed mindre Foretagender, som man kommer forholdsvis let over. For Fyns Vedkommende har vi imidlertid et specielt Forhold, som jeg gerne vil nævne — jeg ved ikke, om dette findes ogsaa i andre Landsdele, men for Fyns Vedkommende finder der, som sagt, et Forhold Sted, der gør, at jeg gerne vil have Lov til at udlægge Ordet „Kommune“ i den Betydning, jeg ønsker. Vi har nemlig ovre paa Fyn adskillige Baner, som er byggede af Kommunerne. Vi har saaledes Banen Odense—Nørre Aaby—Faaborg, og det er i Virkeligheden Kommunen, som har bygget denne Bane med et lille Tilskud af Staten paa Halvdelen af Ekspropriationsudgifterne, men vor Kommune ydede et Bidrag paa ikke mindre end 100,000 Kr. til denne Bane. I Øjeblikket er man i Færd med at anlægge en Bane i Syd-fyn, Faaborg—Svendborg-Banen, som ogsaa bygges af Kommunen. Jeg kunde nu tænke mig, at de Kommuner, som i dette Øjeblik bygger denne Bane, hvortil der kræves et forholdsvis stort kommunalt Tilskud, kunde komme i Betragtning i Henhold til den Lov, som her er Tale om; jeg kan ikke tænke mig, at der alene har været tænkt paa Tilfælde, hvor der er Tale om Byggeforetagender. Det forekommer mig, at jeg finder nogen Støtte i de Bemærkninger, som fremkom fra det ærede 7de kongevalgte Medlem (Falbe Hansen), naar han særlig talte om de produktive Foretagender, thi naar man i Øjeblikket bygger en Bane, maa det jo siges at være et i høj Grad produktivt Foretagende, og det forekommer mig ikke, at Landkommunerne i al Almindelighed vil have overdreven stor Nytte og Gavn af et Lovforslag som nærværende uden netop, hvor der er Tale om saadanne Forhold, som jeg her har nævnt. Jeg vil derfor an-

mode om, at man, som jeg før sagde, tager Begrebet „Kommune“ i saa vid Udstrækning, at det kan tillades at yde Laan til den Slags kommunale Baner, og at man ikke indsnævrer Laaneverksamheden og begrænser den til Forhold, som maa-ske ikke i nogen som helst Maade vil gavne Landkommunerne.

Hey: Det Lovforslag, som vi her behandler, er utvivlsomt betimeligt. Ganske vist er Pengeforholdene i Øjeblikket vistnok noget anderledes, end de var, da Sagen blev rejst, for saa vidt som det ikke kan nægtes, at der her i Landet er forholdsvis Pengerigelighed, men noget andet er, om de Pengeinstitutioner, som ligger inde med Pengemidler, er tilbøjelige til at binde dem paa en saadan Maade, at det vil tilfredsstillende Kommunerne. Jeg mener derfor, at de forandrede Forhold i Øjeblikket ikke er anderledes, end at man maa sige, at Betimeligheden af Lovforslaget er til Stede.

I det hele og store er jeg enig med det ærede 7de kongevalgte Medlem (Falbe Hansen), som talte først, og jeg deler ogsaa de fleste af de Betæneligheder, som det ærede Medlem havde. Jeg skal vogte mig for at gentage dem, kun ønsker ogsaa jeg at sige dette, at jeg ikke er ganske sikker paa, at man kan have Tillid til Kommunernes eget Jugement, om jeg saa maa sige, med Hensyn til Anvendelse af disse Penge. I de senere Aar er vore Kommuners Gæld steget saa betydeligt, at det vist allerede er noget siden, man kan sige, at der har været et passende Forhold imellem Gæld og Formue, det er der ikke mere. Og ser man hen til Forholdet mellem de Summer, der er beskæftigede i henholdsvis produktive og ikke-produktive Foretagender, er heller ikke dette tilfredsstillende. Det er vistnok en almindelig Opfattelse, at man maa være nogen Frygt med Hensyn til Fortsættelse af denne stærke Udvikling af Kommunernes Gæld rundt omkring, og det er at haabe, at den Haandsrækning, man nu giver Kommunerne, fordi man mener, at de i Virkeligheden trænger dertil, ikke maa blive misforstaaet, ikke maa blive benyttet ud over den paatænkte Grænse, at den ikke maa animere dem til Foretagender, som rettest burde stilles i Bero. Det var ønskeligt, om de svære økonomiske Tider, som er gaaet hen over Landet — og vi ved ikke, hvad vi har tilbage —, maa minde de styrende Folk i Kommunerne om, at der skal Forsigtighed til, og at den Hjælp, de faar nu, kun er